

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „ЕЛЕКТРОННО УПРАВЛЕНИЕ“

Recoverable Signature

ДАЕУ-14741-14.7.2020 г.

Signed by: Galina Gergova Angelova

ДО
ПЛАМЕН НУНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД

На изх. № КС-053-06-20/04.06.2020 г.

На наш. № ДАЕУ-12843/08.06.2020 г.

Относно: Законопроект за допълнение на Закона за защита на личните данни

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НУНЕВ,

Във връзка с постъпило писмо с рег. номер ДАЕУ-12843/08.06.2020 г. относно Законопроект за допълнение на Закона за защита на личните данни (накратко наричан ЗД на ЗЗЛД или „Законопроекта“) с № 054-01-47/28.05.2020 г., ДАЕУ изразява следното становище:

С разглеждания законопроект се предлага създаването на две нови разпоредби в Закон за защита на личните данни (ЗЗЛД), като също така се предлага въвеждането на нова легална дефиниция, която да бъде отразена в Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, като последната е относима към една от предлаганите нови разпоредби.

Предлаганите допълнения на ЗЗЛД регламентират, от една страна, задължението за оповестяване на информация от администратора на лични данни (АЛД), от друга фактическия състав на "дезинформация в интернет среда", за което се предлага легална дефиниция.

1. Относно обработването на лични данни от администратор на „лични данни“

С предложеното за нов чл. 25п, ал. 1 в ЗЗЛД са описани няколко хипотези за лица, на които се придава качеството „администратор на лични данни“ и, които следва да

изпълняват задълженията, развити по-надолу в разпоредбата. Посочени са изчерпателно следните категории субекти:

1. собственици на интернет сайтове;
2. собственици на онлайн платформи;
3. собственици на профили в социалните мрежи;
4. собственици на профили в блогове.

На първо място, правната характеристика на субектите посочени в разпоредбата се различават. От особена важност е да се разграничат като субекти на ЗЗЛД собственикът на онлайн магазин, който е търговец и администратор на лични данни на законово основание, от потребителят на социални мрежи в интернет, който би могъл да е физическо лице, което следва да се ползва със защитата на личните си данни.

Цитираните субекти биха могли да бъдат разгледани като две групи. От една страна (но не във всички хипотези), това са: собствениците на интернет сайтове и собствениците на онлайн платформи, а от друга - собствениците на профили в социалните мрежи и собствениците на профили в блогове, които могат да бъдат, както юридически, така и физически лица. Последните са т.нар. субекти на данни (чл. 4 параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679), които са носители правото на защита на личните им данни.

По отношение на собствениците на интернет сайтове и на онлайн платформи е редно във всеки конкретен случай да се изследват също така и техническите средства и процесите, които се извършват чрез тези информационни системи, тъй като съществува възможност такива лица, при и по повод функционирането на системите им, да не изискват от потребителите на услугите им предоставяне на лични данни, например под формата на регистрация. Тогава същите, макар да са собственици на интернет сайтове, няма да обработват лични данни и няма да попадат в обхвата на защитата на личните данни. Представените съображения са валидни, макар и с относително по-ниска степен на вероятност, и по отношение на собствениците на онлайн платформи.

На следващо място, се различават и конкретните правоотношения, в които субектите по предложеният чл. 25п, ал. 1 в ЗД на ЗЗЛД (могат да) участват и по повод, които обработват лични данни на физически лица. Именно последното определя качествата им по отношение на обработването на лични данни – дали те са администратор или обработващ лични данни, както и отговаря на въпроса доколко обработването на лични данни от тези лица е законосъобразно.

С оглед гореописаното, считам, че предложената редакция на разпоредбата на чл. 25п, ал. 1 в ЗД на ЗЗЛД не разграничава ясно качествата на субектите, за които възникват задълженията по силата на предложеният нормативен текст.

В конкретика по отношение на водещото понятие за „администратор на лични данни“, то е нормативно уредено в чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, към който препраща § 1. т. 2. от ЗЗЛД. Според цитираната разпоредба „администратор“ означава „физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.“

Правото да определят сами целите, за които ползват данните, администраторите на лични данни следва да съобразяват с отговорността, която носят за това.

Тълкуването на разпоредбата на чл. 25п, ал. 1 от ЗД на ЗЗЛД във вр. с § 1. т. 2. от ЗЗЛД води до извода, че всяко физическо или юридическо лице, което разполага с профил в социална мрежа или блог следва да се третира като администратор на лични данни, както и че същото само определя целите, за които ползва личните данни.

На основание чл. 25п, ал. 1 от ЗД на ЗЗЛД също така, за всички лица, приравнени на АЛД, възникват задълженията да оповестят на видно място в интернет сайтовете си данни, които изцяло попадат в обхвата на дефиницията за лични данни съгласно чл. 4 §1 от Регламент (ЕС) 2016/679.

От това следва, че според разписаното в проекта за допълнение за ЗЗЛД, потребителите на онлайн платформи и социални мрежи са администратори на данни, които следва да публикуват своите лични данни на това основание. Описаната хипотеза създава законово задължение за обработването, в т.ч. и разпространението, на личните данни на множество лица. При наличието на законово основание за обработване на личните данни на физически лица, не се изисква тяхното съгласие за това.

С оглед гореописаното, считам, че в предложената редакция на разпоредбата на чл. 25п, ал. 1 в ЗД на ЗЗЛД чрез допускането на смесването на различните категории лица и отговорностите, които те имат при обработването на лични данни, от една страна, и чрез приравняването на всички тях на администратори на лични данни, от друга, се разширява субектият обхват на ЗЗЛД. Нещо повече, изменя се разпределението на задълженията между АЛД и физическото лице, чиито данни са обект на ползване и

съответно на защита, като по този начин разпределението на отговорностите между АЛД и ФЛ, субект на данни е непропорционално и в разрез с установеното в Регламент (ЕС) 2016/679.

2. Относно "дезинформацията в интернет среда" като допълнение към ЗЗЛД

На първо място, по отношение на въвеждането на нов правен институт на "дезинформацията в интернет среда", и по-конкретно относно нормативното му уреждане като допълнение към ЗЗЛД чрез създаването на нов чл. 25р и предложената легална дефиниция в §1, т. 21 от ДР на ЗЗЛД, следва да бъде изяснена причинно-следствената връзка на исканото допълнение към ЗЗЛД със защитата на личните данни, което е обект на цитирания закон.

Липсата на припокриване между предметния обхват на предлаганото понятие с предмета на правно регулиране на ЗЗЛД (обществените отношения, свързани със защитата на правата на физическите лица при обработване на личните им данни) формира виждането, че приложното поле на това понятие не съвпада с обхвата на ЗЗЛД.

От тази гледна точка не е доказана необходимостта правната регламентация на предложението за нормативна уредба на "дезинформацията в интернет среда" да бъде част от ЗЗЛД.

Следва да се има предвид, че така предложената легална дефиниция в §1, т. 21 от ДР на ЗЗЛД не се отнася единствено до обработването на лични данни, независимо дали става дума за законосъобразното им обработване или не. Формулировката на определението не обвързва разпространението на невярна информация непременно с обработването на лични данни.

Напротив, подвеждането на „дезинформацията в интернет среда“ под хипотезата на незаконосъобразно обработване на лични данни, като единствена възможност, неминуемо стеснява целеният обхват на предложената дефиниция.

Отделно от това, предложената дефиниция на понятието "дезинформация в интернет среда" е в несъответствие с водещите в ЕС документи във връзка с борбата с дезинформацията – План за действие срещу дезинформацията, Кодекс на ЕС за поведение във връзка с дезинформацията и Съобщение на Комисията „Справяне с дезинформацията онлайн: европейски подход“.

Борбата с дезинформацията е от основно значение за защитата на европейската демокрация. Европейската комисия (ЕК) в Съобщение на Комисията „Европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн (COM (2018) 236 final) от

26.4.2018 г., дефинира дезинформацията като „доказуемо невярна или подвеждаща информация, която се създава, представя и разпространява с цел да се извлече икономическа изгода или съзнателно да се въведе в заблуждение обществеността, като последиците от това могат да бъдат в ущърб на обществения интерес“. Така изложено определението дава широк обсег на действие на разпоредбата, без да ограничава приложението ѝ досежно само обработването и защитата на лични данни. Разпространяването на невярна информация в интернет средата е всеобхватен проблем и следва да бъде предмет на дефиниране и регламентиране с по-широк обсег в правния мир.

Следва да се отбележи също, че ЕК дефинира дезинформацията като „доказуемо невярна или подвеждаща информация“, което не е разгледано в предлаганата дефиниция в §1, т. 21 от ДР на ЗЗЛД. Проектът на разпоредбата, заедно с предложението чл. 25р ЗЗЛД дори не изисква невярността на информацията да бъде доказуема, което би ограничило правото на защита. От разписаните разпоредби не става ясно какъв би бил способът за доказване на невярност на информацията, кой орган я установява и по какви критерии прави своята преценка за невярност, как упражняват правото си на защита „лицата по ал. 1 от чл. 25п“ и в кой момент от производството.

На следващо място е необходимо да се подчертае, че в Глава II, чл. 5, пар. 1, б. „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679 е посочено, че личните данни са точни и при необходимост да бъдат поддържани в актуален вид, трябва да се предприемат всички разумни мерки, за да се гарантира своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни, като се имат предвид целите, за които те се обработват. На национално ниво от своя страна законодателят е предприел необходимите мерки гарантирайки в чл. 45, ал. 1, т.4 на ЗЗЛД своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни. От тук следва изводът, че нормотворецът, както на европейско, така и на национално ниво е преценил възможността за предоставяне на неточни данни и е регулирал произтичащите от това последици и действия. Дезинформацията от друга страна не е предмет на регулация от Регламент (ЕС) 2016/679, което посочва, че европейският законодател ясно разграничава понятията „неточни данни“ и „невярна информация“ или „дезинформация“, като поставя регулацията с този предмет далеч от ограничаващия го обхват на обработката и защитата на лични данни.

3. Други конкретни бележки по ЗД на ЗЗЛД

В чл. 25р, ал. 1 съществува препратка към „ал. 4 в чл. 25п“, но такава липсва.

Препратката следва да се изясни и редактира, тъй като не става ясно кой е субектът който: „носи отговорност за законността при обработването на лични данни и разпространяване на дезинформация в интернет средата“.

Описаната неточност води до цялостна неяснота по отношение на субектния обхват на предлагания ЗД на ЗЗЛД, поради което преценката по отношение на предложението за допълнения в ЗЗЛД не би могла да е изчерпателна.

С уважение,

 Recoverable Signature

X

Signed by: Atanas Georgiev Temelkov

Атанас Темелков

Председател на

Държавна агенция „Електронно управление“